

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1854/2024
30.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа пуномоћник Јелена Пашајлић, адвокат из ..., против тужене Основне школе „Мирослав Букумировић Букум“ из Шетоња, коју заступа Правобранилац општине Петровац на Млави, ради поништаја решења поводом заснивања радног односа, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1679/23 од 20.02.2024. године, у седници одржаној 30.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1679/23 од 20.02.2024. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Петровцу на Млави П1 2/2022 од 06.02.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и поништено је као незаконито решење Конкурсне комисије тужене број ../21 од 17.12.2021. године, којим је на радно место наставника ... са пуним радним временом на неодређено време изабран кандидат ББ, као и решење директора тужене број ../21 од 28.12.2021. године, којим је одбијена као неоснована жалба тужиље изјављена против наведеног решења Конкурсне комисије. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и поништено је као незаконито решење Конкурсне комисије тужене број ../21 од 17.12.2021. године, којим је на радно место стручног сарадника – ... са радним временом од 50% на неодређено време изабран кандидат ВВ, као и решење директора тужене број ../21 од 28.12.2021. године, којим је одбијена као неоснована жалба тужиље изјављена против наведеног решења Конкурсне комисије. Ставом трећим изреке, наложено је туженој да спроведе поново поступак доношења одлуке о пријему наставника ... са пуним радним временом на неодређено време и одлуке о пријему стручног сарадника – ... са радним временом од 50% на неодређено време. Ставом четвртим изреке, тужена је обавезана да тужиљи накнади трошкове поступка у износу од 142.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1679/23 од 20.02.2024. године, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужила је поднела одговор на ревизију са захтевом за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20 и 10/23 – други закон) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била учесник конкурса ../21 од 15.11.2021. године објављеног од стране тужене ради пријема у радни однос на радно место наставника ... са 100% радног времена и ... са 50% радног времена на неодређено време. Конкурсна комисија, именована решењем директора тужене од 15.11.2021. године је у записнику од 06.12.2021. године констатовала, поред осталог, да је тужилина пријава потпуна, да испуњава законом прописане услове за пријем у радни однос, да може даље да настави поступак, односно да буде упућена на психолошку процену способности за рад са децом и ученицима коју врши надлежна служба за послове запошљавања применом стандардизованих поступака. Исто је констатовано и за кандидата ББ која је по конкурсним примљена у радни однос на неодређено време са пуним радним временом на радно место наставника ..., као и за кандидата ВВ која је примљена на радно место ... на неодређено време са 50% радног времена. Национална служба за запошљавање је сачинила извештај о психолошкој процени у поступку селекције кандидата упућених на проверу и утврдила да захтев за обављање послова за радно место наставника ... у потпуности задовољавају кандидати ГГ, ББ и тужила, те да тужила у потпуности задовољава захтеве за обављање послова стручног сарадника – ..., док кандидат ВВ која је примљена, у већој мери задовољава захтев за обављање послова стручног сарадника – Конкурсна комисија је одлучила да интервју са кандидатима спроведе и писменим путем те се у прилогу записника од 16.12.2021. године налазе и одговори кандидата, који представљају саставни део записника и улазе у резултате крајње одлуке комисије, уз констатацију да је извршен и усмени разговор са сваки од кандидата са садржином интервјуа, да су прочитани одговори на питања која су кандидатима постављена, те да ће на основу изнетог комисија израдити решења о кандидатима који су изабрани. Оспореним решењима конкурсне комисије од 17.12.2021. године, на радно место наставника ... на неодређено време са пуним радним временом изабрана је кандидат ББ, а на радно место стручног сарадника – ... на неодређено време са радним временом од 50% изабрана је кандидат ВВ. У образложењу оба решења је наведено идентично да је комисија своју одлуку засновала на основу обављеног разговора са кандидатима, конкурсне документације коју су доставили и резултата психолошке процене кандидата од стране Националне службе за запошљавање. У решењу је дата и поука о правном леку. Тужила је изјавила жалбе против оба решења које су одбијене као неосноване, оспореним решењима директора тужене број ../21 и ../21 од 28.12.2021. године. У образложењу оба другостепена

решења наведено је идентично да је увидом у достављену документацију утврђено да изабрани кандидат испуњава све услове за заснивање радног односа утврђене Законом о раду и Законом о основама система образовања и васпитања из чланова 139. и 154, да је изборна комисија донела одлуку у складу са важећим прописима, те да је на основу изнетог директор школе утврдио применом одредбе члана 170. став 1. тачка 1. ЗУП да је првостепени орган правилно спровео поступак и да је побијано решење законито и правилно, а жалба тужиље неоснована.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев тужиље за поништај оспорених решења са повезаним захтевом за доношење нових одлука о избору кандидата по конкурс, налазећи да су незаконита јер не садрже разлоге који су комисију определили да закључи да ће изабрани кандидати успешније обављати посао наставника ..., односно стручног сарадника – ... у односу на неизабране кандидате, међу којима је и тужиља која је као учесник испуњавала све услове предметног конкурса, што представља повреду правила на образложену одлуку. Оба оспорена првостепена решења садрже уопштене наводе у погледу избора кандидата за оба радна места, а исто важи и за другостепена решења директора тужене, која осим навода да је увидом у достављену документацију утврђено да оба изабрана кандидата испуњавају све услове за заснивање радног односа утврђене Законом, те да је изборна комисија донела одлуку у складу са важећим прописима, не садрже разлоге о правилности и законитости побијаних првостепених решења, односно оцену да ли је конкурсна комисија своје дискреционо право користила у најбољем интересу школе и зашто је изабраном кандидату дата предност у односу на друге кандидате, а посебно за послове ... за које је изабран кандидат који према процени НСЗ у већој мери задовољава захтеве за обављање тих послова, у односу на тужиљу која те захтеве задовољава у потпуности.

По становишту Врховног суда нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Према одредбама члана 154. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 88/17 од 29.09.2017. године, важећим до измена објављених у „Службеном гласнику РС“ број 129/21 од 28.12.2021. године), пријем у радни однос на неодређено време врши се на основу конкурса који расписује директор (став 1.). Конкурс спроводи конкурсна комисија коју именује директор, а обавезни члан комисије је секретар установе и комисија има најмање три члана (став 3.). Комисија утврђује испуњеност услова кандидата за пријем у радни однос из члана 139. овог закона у року од 8 дана од дана истека рока за пријем пријава (став 4.). Кандидати из става 4. овог члана који су изабрани у ужи избор у року од 8 дана упућују се на психолошку процену способности за рад са децом и ученицима коју врши надлежна служба за послове запошљавања применом стандаризованих поступака (став 5.). Конкурсна комисија сачињава листу кандидата који испуњавају услове за пријем у радни однос у року од 8 дана од дана пријема резултата психолошке процене способности за рад са децом и ученицима и обавља разговор са кандидатима са листе из става 6. овог члана и доноси решење о избору кандидата у року од 8 дана од дана обављеног разговора са кандидатима (ставови 6. и 7.). Кандидат незадовољан решењем о изабраном кандидату може да поднесе жалбу директору у року од 8 дана од дана достављања решења из става 7. овог члана (став 8.).

У конкретном случају, тужена је расписала конкурс и спровела изборни поступак за радно место наставника ... са 100% радног времена и ... са 50% радног времена на неодређено време. Након што је конкурсна комисија извршила проверу испуњеност услова кандидата за пријем у радни однос упутила је кандидате на психолошку процену способности за рад са децом и ученицима, а затим се кандидатима обавила разговор и сачинила записник, у коме је констатовано, поред осталог, да је одлучила да интервју са кандидатима спроведе и писаним путем, па се у прилогу записника налазе и одговори кандидата на постављена питања и улазе у резултате крајње одлуке комисије. Међутим, у образложењима оба оспорена првостепена решења је наведено да је комисија своју одлуку засновала на основу обављеног разговора са кандидатима, конкурсне документације коју су доставили и резултата психолошке процене кандидата од стране Националне службе за запошљавање, док је у другостепеним решењима директора тужене наведено да изабрани кандидати испуњавају све услове за заснивање радног односа утврђене Законом о раду и Законом о основама система образовања и васпитања из чланова 139. и 154, те да је изборна комисија донела одлуку у складу са важећим прописима и да је правилно спроведен поступак, те побијано решење законито и правилно, а жалбе тужиље неосноване.

Рад конкурсне комисије уређен је наведеном одредбом члана 154. Закона о основама система образовања и васпитања, која је као првостепени орган у поступку пријема у радни однос овлашћена да након спроведеног поступка донесе решење о избору кандидата, али је дискреционо овлашћење конкурсне комисије да изврши пријем у радни однос ограничено интересом школе који захтева да буде изабран кандидат који ће најуспешније обављати послове одређеног радног места. Зато је у ситуацији када више кандидата испуњава формалне услове за пријем у радни однос, дужност конкурсне комисије да образложи решење о избору кандидата, односно да наведе чиме се руководила приликом селекције и на основу којих околности је изведен закључак да ће изабрани кандидат најуспешније обављати послове одређеног радног места. Према правилном становишту нижестепених судова оспорене одлуке о избору кандидата у радни однос не садрже разлоге давања приоритета изабраним кандидатима на основу оцене комплетне документације коју чини радна биографија кандидата са доказима о потребној стручној спреми и времену стицања исте, резултатима психолошке процене способности кандидата, података о обављеним разговорима, те писаних одговора на постављена питања која чине саставни део записника конкурсне комисије. Није спорно да су тужила и изабрани кандидати испуњавали услове за рад који су прописани одредбом члана 139. наведеног закона, те да је извршена психолошка процена способности за рад са децом и ученицима и обављен разговор са кандидатима, али у конкретном случају оспорена решења не садрже образложење о давању приоритета изабраним кандидатима, односно изостала је оцена да ће изабрани кандидат најуспешније обављати послове датог радног места у односу на остале кандидате који испуњавају формалне услове за пријем у радни однос. Образложење представља саставни део решења на које су сви кандидати који су учествовали на конкурсима имали право жалбе директору установе као другостепеном органу. Образложењем било којег правног акта, па самим тим и решења о избору кандидата по конкурсима, дају се разлози за доношење таквог решења и тиме омогућава коришћење правног средства односно преиспитивање његове законитости и правилности. Зато су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права указивањем да је конкурсна комисија спровела изборни поступак у свему на начин прописан наведеним

одредбама Закона о основама система образовања и васпитања, те да су оспорене одлуке донете након обављених разговора са кандидатима, на основу конкурсне документације и психолошке процене од стране НСЗ и да је изабран кандидат, пре осталих на основу најповољнијег утиска који је остављен на чланове комисије. Инсистирање у ревизији на формалној исправности побијаних решења и садржини члана 154. Закона о основама система образовања и васпитања, не води другачијем закључку јер се одредбе закона тумаче циљно у складу са свим осталим одредбама закона. Потврда да је одлука конкурсне комисије морала бити образложена у складу са претходно наведеним разлозима, следи и из чињенице да је наведена одредба члана 154. Закона управо изменама закона („Службени гласник РС“ број 129/2021 од 28.12.2021. године са ступањем на снагу осмог дана од дана објављивања), измењена тако да сада конкурсна комисија обавља разговор са кандидатима и сачињава образложену листу свих кандидата који испуњавају услове и доставља је директору, који затим доноси решење о избору кандидата по конкурсном основу образложене листе. Зато је ревизија тужене одбијена као неоснована.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић